

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

XVII. Referuntur ipsa verba canonum Sardicensium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Episcoporum qui in finitima provincia commorantur, coram Legato Summi Pontificis; Cujus sancta synodi (Nicænæ) constitutionem Sardicenses canones non convellunt, qui cum Pontificis Romani Vicario vel arbitrio causam Episcopi in provinciali synodo iudicati, etiam Episcoporum arbitrio vel iudicio qui eam judicaverunt, cum Episcopis qui in finitima & propinqua provincia sunt, precipiunt terminatis; quatenus sive in manenda sive in immutanda sententia, juxta canones Nicænos, commune sit placitum.

XV. Sanè vix credi potest tam promptos ac faciles fuisse Episcopos ut statim & absque ulla contradictione consenserint exiisse supra auctoritate quam possidebant ut iudicia sua simplici appellationi submitterent. Facilius eis persuaderi poterat ut approbarent tribui Episcopo Romano jus concedendi revisionem adversus eorum iudicia, id est, jus Imperatoribus quaesitum communicari cum Pontifice Romano, eaque ratione paulatim ac sensim sine sensu adimi Imperatoribus. Neque enim Concilium in universum id jus ademit Principibus; ut colligere possumus ex verbis canonis septimi, quæ sic habent: *Si appellaverit qui dejectus est, & confugerit ad Episcopum Ecclesie Romanæ.* Verbis quidem illis conditionalibus datur damnato facultas implorandi auxilium Episcopi Romani. Verùm id non impedit quin etiam possit adire Imperatorem, cujus auctoritatem in hac materia satis manifestè agnoscit synodica epistola Concilij Sardicensis paulò antè laudata.

XVI. Magnum tamen discrimen intercedit inter jus quod Imperatoribus competeat & illud quod Romano Pontifici tribuitur. Imperatores enim cum retractari negotia præcipiebant, majus Concilium congregabant; ad quod evocabant Episcopos ex diversis provinciis, prout eis libuerat. At canones Sardicenses modum adhibent auctoritati Episcopi Romani; cui nihil aliud licere volunt quàm ut novos iudices donet Episcopos ex vicina provincia, qui unà cum prioribus iudicibus intersint renovationi Concilij & iudicij. Nam Episcopi provinciales, qui iudicium tulerunt, interessè debent secundo iudicio; ut docet synodus ipsa in canone tertio, his verbis, *Concilium renovetur, renovetur iudicium;* itémque in septimo: *Renovetur examen.* Unde nil mirum si Dionysius Exiguus in lemmate hujus canonis retractandi vocabulum usurpat: *De provinciali synodo retractanda per Vicarios Episcopi urbis Romæ, si ipse decreverit.* Vox autem illa, ut jam adnotatum est, revisioni competit.

XVII. Post explicatam mentem canonum

num Sardicensium; reliquum est ut ipsa eorum verba describamus.

CANON. III. *Osus Episcopus dixit: Quod si aliquis Episcopus iudicatus fuerit in aliqua causa, & putat se bonam causam habere, ut iterum Concilium renovetur, si vobis placet, sancti Petri Apostoli memoriam honoremus, ut scribatur ab his qui causam examinarunt Iulio Romano Episcopo. Et si iudicaverit renovandum esse iudicium, renovetur, & det iudices. Si autem probaverit talem causam esse ut non refrectur ea quæ acta sunt, quæ decreverit, confirmata erunt. Si hoc omnibus placet. Synodus respondit: Placet.*

CAN. IV. *Gaudentius Episcopus dixit: Ad dendum, si placet, huic sententia, quam plenam sanctitate protulisti, ut cum aliquis depositus fuerit eorum Episcoporum iudicio qui in vicinis locis commorantur, & proclamaverit agendum sibi negotium in urbe Roma, alter Episcopus in ejus cathedra, post appellationem ejus qui videtur esse depositus, omnino non ordinetur nisi causa fuerit in iudicio Episcopi Romani determinata.*

CAN. VII. *Osus Episcopus dixit: Placuit autem ut si Episcopus accusatus fuerit, & iudicaverint congregati Episcopi regionis ipsius, & de gradu suo eum decernerint, si appellaverit qui dejectus est, & confugerit ad Episcopum Romanæ Ecclesie, si iustum putaverit ut renovetur examen, scribere his Episcopis dignetur qui in finitima & propinqua provincia sunt, ut ipsi diligenter omnino requirant, & juxta fidem veritatis definiant. Quod si is qui rogat causam suam iterum audiri, deprecatione sua moverit Episcopum Romanum ut è latere suo Presbyterum mittat, erit in potestate Episcopi quid velit & æstimet. Et si decreverit mittendos esse qui presentes cum Episcopis iudicent, habentes ejus auctoritatem à quo destinati sunt, erit in suo arbitrio. Si verò crediderit Episcopos sufficere ut negotio terminum imponant, faciet quod sapientissimo consilio iudicaverit.*

CAPVT IV.

Synopsis.

I. Inquiritur an canones Sardicenses recepti fuerint per universam Ecclesiam. Probabile non est tam bonos fuisse orientales ut solius Romani Pontificis auctoritatem sua superiore esse consisterent. Nam schisma adversus illum recentè fecerant.

II. Contendebant ea tempestate orientales, res in Oriente iudicatas non posse retractari in Occidente. Probat ex epistola Concilij Antiocheni ad Iulium. Neque contradicit absolute Iulius; sed factò Athanasij inhaeret. Au tamen nihil adversus statuta Nicæni Concilij tentari, si quæ synodus quæpiam statuit, in posteriore retractentur.

III. Recepti quidem Invidem Iulius Athanasium

Rt